

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

25. oktoober 2012*

Liikmesriigi kohustuste rikkumine — Transport — Ühenduse raudteede arendamine —
Direktiiv 91/440/EMÜ — Artikli 5 lõige 3 — Raudteeveoettevõtjad — Majandamise sõltumatus —
Otsused töötajate, varade ja hangete kohta — Artikli 7 lõige 3 — Toetuse andmine
infrastruktuuriettevõtjale — Direktiiv 2001/14/EÜ — Artikli 6 lõige 1 — Eelarve tasakaal —
Asjakohased tingimused — Mittetäielik ülevõtmine

Kohtuasjas C-557/10,

mille esemeks on ELTL artikli 258 alusel 26. novembril 2010 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Komisjon, esindajad: H. Støvlbæk ja M. França, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Portugali Vabariik, esindajad: L. Inez Fernandes ja A. Pereira de Miranda,

kostja,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees A. Tizzano, kohtunikud A. Borg Barthet (ettekandja), E. Levits, J.-J. Kasel ja M. Berger,

kohtujurist: N. Jääskinen,

kohtusekretär: ametnik K. Malacek,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 6. septembri 2012. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: portugali.

otsuse

- 1 Euroopa Komisjon palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Portugali Vabariik on seadnud iga üksikotsuse tegemise – mis käsitleb riigi osalusega raudteeveoettevõtja CP Comboios de Portugal EPE (edaspidi „CP”) poolt äriühingutes kapitaliosaluste omandamist või võõrandamist – tingimuseks valitsuse nõusoleku ning kuna ta ole ei võtnud vajalikke meetmeid selleks, et täita kohustus määrata kindlaks tingimused, mis aitavad tagada infrastruktuuri ettevõtja Rede Ferroviária Nacional – REFER EP (riiklik raudteevõrk, edaspidi „REFER”) eelarve tasakaalu, siis on Portugali Vabariik rikkunud esiteks nõukogu 29. juuli 1991. aasta direktiivi 91/440/EMÜ ühenduse raudteede arendamise kohta (EÜT L 237, lk 25; ELT eriväljaanne 07/01, lk 341), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2001. aasta direktiiviga 2001/12/EÜ (EÜT L 75, lk 1; ELT eriväljaanne 07/05, lk 376) (edaspidi „direktiiv 91/440”), artikli 5 lõikest 3 ning teiseks direktiivi 91/440 artikli 7 lõikest 3 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2001. aasta direktiivi 2001/14/EÜ raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõimsuse jaotamise, raudteeinfrastruktuuri kasutustasude kehtestamise ja ohutustunnistuste andmise kohta (EÜT L 75, lk 29; ELT eriväljaanne 07/05, lk 404), mida on viimast korda muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta direktiiviga 2007/58/EÜ (ELT L 315, lk 44) (edaspidi „direktiiv 2001/14”), artikli 6 lõikest 1 talle tulenevaid kohustusi.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 2 Direktiivi 91/440 artikli 3 kohaselt:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- raudtee-ettevõtja – eraõiguslik ettevõtja või riigi osalusega äriühing, kelle põhitegevus on osutada kaupade ja/või reisijate raudteeveo teenuseid, tingimusel et ettevõtja tagab ka veduriteenused;
- [...]

- 3 Selle direktiivi artikli 4 lõikes 1, mis asub selle direktiivi II jaotises „Majandamise sõltumatus”, on sätestatud:

„Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed selle tagamiseks, et seoses majandamis-, haldus- ja sisekontrolliga haldus-, majandus- ja raamatupidamisküsimuste üle oleks raudtee-ettevõtjatel iseseisev staatus, mille kohaselt eelkõige nende varad, eelarve ja raamatupidamine on riigi omadest lahus.”

- 4 Nimetatud direktiivi artikli 5 lõikes 3 on sätestatud:

„Raudtee-ettevõtjal peab riigi määratud üldiste poliitiliste suuniste raames ja võttes arvesse siseriiklikke kavu ja lepinguid (mis võivad olla mitmeaastased), sealhulgas investeerimis- ja rahastamiskavu, olema eelkõige õigus:

[...]

- teha otsuseid töötajate, varade ja hangete kohta;

[...]”

5 Sama direktiivi artikli 7 lõikes 3 on ette nähtud:

„Samuti võivad liikmesriigid, võttes arvesse asutamislepingu artikleid 73, 87 ja 88, määrata raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjale eelkõige uute investeeringute katmiseks rahastamise, mis on kooskõlas tema ülesannete, suuruse ja finantsnõuetega.”

6 Direktiivi 2001/14 artikli 6 lõike 1 kohaselt:

„Liikmesriigid kehtestavad tingimused, vajadusel ka ettemaksud, tagamaks et tavapärastes äritingimustes ning mõistliku ajavahemiku jooksul oleks raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja bilansis tasakaalus ühelt poolt tulud infrastruktuuri kasutustasudest, ülejääk muust majandustegevusest ja riiklik toetus ning teiselt poolt infrastruktuurikulud.

Ilma et see mõjutaks võimalikku pikaajalist eesmärki katta kõikide transpordiliikide infrastruktuurikulud kasutajate arvelt, lähtudes eri transpordiliikide diskrimineerimata konkurentsist tingimustes, kus raudteetransport suudab teiste transpordiliikidega konkureerida, võib liikmesriik artiklitega 7 ja 8 ette nähtud maksustamisraamistiku piires nõuda, et raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja tasakaalustaks oma bilansi riikliku toetuseta.”

Portugali õigus

7 29. aprilli 1997. aasta dekreetseadusega nr 104/97 (*Diário da República* I nr 99, A seeria, 29.4.1997) loodi REFER. Selle põhikiri avaldati kõnealuse dekreetseaduse I lisas.

8 Nimetatud dekreetseaduse artikli 12 lõikes 2 on selle pealkirja kohaselt nimetatud põhikirja eesmärk ja kohaldamisala määratletud järgmiselt:

„Valitsus jälgib ettevõtja tulevast arengut, et tagada selle majanduslik ja rahanduslik tasakaal ning raudteeinfrastruktuuri ehitamiseks, paigaldamiseks ja renoveerimiseks võetud laenude tagastamine viisil, mis ei kahjusta sobivat raudtee moderniseerimise poliitikat.”

9 28. oktoobri 2003. aasta dekreetseaduses nr 270/2003 (*Diário da República* I, nr 250, A seeria, 28.10.2003) on määratletud raudteeveoteenuste osutamise ja raudtee infrastruktuuri haldamise tingimused. See dekreetseadus reguleerib eelkõige infrastruktuuriettevõtja eelarve tasakaalu vastavalt selle artiklile 63, milles on sätestatud:

„1. Infrastruktuuriettevõtja eelarve peab tagama tasakaalu järgmiste elementide vahel:

- a) tulud infrastruktuuri kasutustasudest, ülejääk muust majandustegevusest ja riiklik toetus, vajaduse korral riigilt saadud ettemaksud ühelt poolt ning
- b) infrastruktuuri haldamise ja hooldamise avaliku teenuse kulud teiselt poolt.

2. Ilma et see piiraks püüdlemist võimaliku pikaajalise eesmärgi poole, milleks on infrastruktuuri kulude järk-järguline tasumine kasutaja poolt kõikide transpordiliikide puhul liikidevahelise ausa ja diskrimineerimisteta konkurentsi alusel, on infrastruktuuriettevõtja kohustatud saavutama lõikes 1 kirjeldatud tasakaalu ilma riigi toetuseta ning järgides käesolevas peatükis kehtestatud kasutustasude struktuuri, kui raudteevedu suudab konkureerida teiste transpordiliikidega, eelkõige keskkonnakulude teistesse transpordiliikidesse arvamise samaväärse taseme korral.

3. Et hoida lõikes 1 kirjeldatud tasakaalu ja hinnata, kas on vaja, et riik maksaks infrastruktuuri haldamise avaliku teenuse osutajale hüvitisi, tuleb kehtestada jaotusmeetod, mis näitab läbipaistvalt, et arvesse võetakse ainult kulusid, mis on seotud infrastruktuuri haldamise, hooldamise, säilitamise ja kättesaadavaks tegemise tegevusega.

[...]

7. Käesoleva artikli lõike 1 punkti b kohaldamisel ei peeta infrastruktuuri haldamise avaliku teenuse kuludeks finantskulusid ja erakorralisi kulusid.

8. Loodusõnnetustega kaasnevad erakorralised kulud peab hüvitama riik.”

10 23. augusti 2007. aasta dekreetseadusega nr 300/2007 (*Diário da República 1^a*, nr 162, A seeria, 23.8.2007) muudeti õigusnorme, mis reguleerivad riigi konkurentsisektorit ja riigi osalusega ettevõtjaid Portugalis.

11 Selle dekreetseaduse artiklis 10 on ette nähtud:

„1. Riigi aktsionäriõigusi kasutab riigikassa- ja rahandusamet rahandusministri juhtimisel, kes võib volitusi sektori eest vastutavate ministritega ühiselt antava määrusega delegeerida, järgides rangelt järgmises artiklis sätestatud suuniseid ja pärast eelnevat konsulteerimist.

[...]

3. Eelmistes lõikudes nimetatud õigusi võib kasutada kaudselt, 100-protsendilise riigi osalusega äriühingute kaudu.”

12 Nimetatud dekreetseaduse artikli 37 lõikes 1 on seoses äriühingute asutamise ning kapitaliosaluste omandamise või võõrandamisega täpsustatud, et:

„1. [R]iigile või teistele riigiasutustele ja riigi osalusega ettevõtjatele osaluste omandamiseks äriühingute asutamise ja kapitaliosaluste omandamise või võõrandamise korral peavad loa andma rahandusminister ja minister, kelle haldusalasse sektor kuulub [...]

[...]”

13 12. juuni 2009. aasta dekreetseadusega nr 137-A/2009 (*Diário da República 1*, nr 112, Lisa, 12.6.2009) määrati kindlaks CP tegevusala ning tema suhtes kohaldatav õiguslik regulatsioon. Selle dekreetseaduse I lisaga on kehtestatud ka nimetatud ettevõtja põhikirja.

14 Nimetatud dekreetseaduse artikkel 2 on sõnastatud järgmiselt:

„Õiguslik olemus

[CP] on konkureeriv avaliku sektori ettevõtja, õigussubjekt, millel on halduslik ja majanduslik sõltumatus ning omakapital, mida haldavad ja mille üle teostavad järelevalvet valitsuse liikmed, kelle haldusalasse kuuluvad rahandus ja transport.”

15 CP põhikirja artikli 1 „Ärinimi ja asukoht” lõikes 1 on sätestatud:

„1. [CP] on konkureeriv avaliku sektori ettevõtja, õigussubjekt, millel on halduslik ja majanduslik sõltumatus ning omakapital, samuti õigusvõime, mis hõlmab kõiki õigusi ja kohustusi, mis on vajalikud või sobivad tema tegevusalal tegutsemiseks.”

16 CP tegevusala on kindlaks määratud põhikirja artiklis 2. Selles artiklis on sätestatud:

„1. [CP] põhitegevusala on reisijate ja kaupade raudteetranspordi teenuste osutamine raudteeliinidel, -lõikudel ja -harudel, mis moodustavad praegu või tulevikus riigi raudteevõrgu.

[...]

3. Abistamise korras võib [CP] tegutseda ka järgmistel tegevusaladel [...]

4. Eelmises punktis kindlaks määratud tegevusalaga tegelemisel võib [CP]:

a) asutada vastavalt seadusele äriühinguid ja omandada kapitaliosalusi;

[...]”

17 Selle põhikirja artikli 9 järgi on CP-l järgmine pädevus:

„1. Juhatusel on vastavalt seadusele ja põhikirjale kõik haldus- ja juhtimisvolitused.

2. Eelkõige on juhatuse pädevuses:

[...]

1) teha otsuseid äriühingute asutamise ja kapitaliosaluste omandamise või võõrandamise kohta vastavalt seadusele;

[...]”

18 Selle sama põhikirja IV peatükki „Haldusala” kuulub artikkel 21. Selles artiklis on pealkirja „Juhtimissuunad” all sätestatud:

„1. Üldeesmärgid, mille poole [CP] peab püüdlema, kehtestab vastavalt seadusele valitsus, tagades, et need eesmärgid on kooskõlas õigusaktides kindlaks määratud üldise ja sektori poliitikaga.

2. Valitsus jälgib ettevõtja olukorra arengut, et tagada kollektiivsete vajaduste rahuldamise sobiv tase, säilitada ettevõtja majanduslik ja rahanduslik tasakaal ning kindlustada raudteeveo moderniseerimise sobiva poliitika elluviimine.”

Kohtueelne menetlus

19 Komisjon juhtis oma 26. jaanuari 2008. aasta märgukirjas Portugali ametiasutuste tähelepanu tõsiasjale, et tal on kahtlusi, kas siseriiklikud õigusnormid, millega võeti üle direktiivid 91/440 ja 2001/14, on liidu õigusega kooskõlas. Portugali ametiasutused vastasid märgukirjale, esitades teavet ja argumendid selle kohta, et Portugali õigusnormidega on neid direktiive järgitud.

20 Komisjon saatis Portugali ametiasutustele 9. oktoobri 2009. aasta kirjaga põhjendatud arvamuse, milles leidis siiski, et Portugali Vabariik rikkus kohustusi, mis tulenevad talle direktiivi 91/440 artikli 5 lõikest 3 ja artikli 7 lõikest 3 ning direktiivi 2001/14 artikli 6 lõikest 1.

21 Portugali ametiasutused vastasid põhjendatud arvamusele 14. detsembri 2009. aasta kirjaga ja esitasid mitmesuguseid selgitusi.

22 Kuna Portugali ametiasutuste antud vastus komisjoni ei rahuldanud, otsustas ta esitada käesoleva hagi.

Hagi

Menetluse peatamise taotlus

- 23 Portugali valitsus esitas esimese võimalusena argumendid väidetava rikkumise vaidlustamiseks ning palus teise võimalusena Euroopa Kohtul peatada menetlus kuni 2011. aasta 31. detsembrini, mil peaksid jõustuma seadusandlikud ja lepingulised meetmed, mis tugevdavad selle liikmesriigi sõnul raudteeveoettevõtjate riigist sõltumatut majandamist ning muudavad raudteeinfrastruktuuri kasutamise tasusid.
- 24 Olgu meenutatud, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb liikmesriigi kohustuste rikkumise olemasolu hinnata põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõppemisel liikmesriigis valitsenud olukorrast lähtuvalt ja Euroopa Kohus ei saa arvesse võtta hiljem toimunud muutusi (vt eelkõige 27. septembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-9/07: komisjon vs. Prantsusmaa, punkt 8, ja 18. novembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-48/10: komisjon vs. Hispaania).
- 25 Portugali valitsuse esitatud argumente tuleb seega analüüsida, võttes aluseks põhjendatud arvamuses kehtestatud tähtaega, ning argumendid, mis kirjeldavad siseriiklike õigusnormide hilisemat muutust, tuleb jätta kõrvale.
- 26 Seetõttu tuleb menetluse peatamise taotlus jätta rahuldamata.

Esimene etteheide direktiivi 91/440 artikli 5 lõike 3 rikkumise kohta

Poolte argumendid

- 27 Komisjon väidab, et Portugali õigusnormid, mille kohaselt on CP valitsusliikmete haldusala ja järelevalve all, on vastuolus direktiivi 91/440 artikli 5 lõikega 3.
- 28 Nimetatud institutsioon tugineb eelkõige sellele, et siseriiklike õigusnormide kohaselt nõuab Portugali riik iga üksikotsuse tegemise puhul, mis käsitlevad CP poolt äriühingutes kapitaliosaluste omandamist või võõrandamist, valitsuse nõusolekut.
- 29 Nõue, et teatavate toimingute tegemiseks peab olema valitsuse eelnev luba, ei võimalda pidada raudteeveoettevõtjaid iseseisvaks või ettevõtjateks, kellel on riigi suhtes sõltumatu staatus ning vabadus juhtida oma tegevust kooskõlas liidu õiguse nõuetega.
- 30 Direktiivi 91/440 artikli 5 lõikest 3 ilmneb selgelt, et riik ei tohi avaldada mõju varade võõrandamise või omandamise üksikotsustele. Kuigi samas artiklis on sätestatud, et niisugused otsused tuleb teha, järgides riigi üldpoliitilisi suuniseid, saab nendes suunistes kindlaks määrata üksnes kriteeriume, mida tuleb otsustes arvesse võtta.
- 31 Komisjon leiab ka, et valitsuse sekkumine CP juhtimisse ületab lihtsalt aktsionäri õiguste kasutamise ja seda seepärast, et riik kui aktsionär sekkub kontrolli kaudu, mida teostavad rahandus- ja transpordiminister eraldi õigusnormide kogumi alusel, mida kohaldatakse kogu avaliku sektori suhtes.
- 32 Portugali valitsus vaidlustab komisjoni nõuded. Ta väidab, et nõuet, et kapitaliosaluste omandamiseks või võõrandamiseks tuleb saada ministeeriumi luba, kohaldatakse igat liiki riigi osalusega ettevõtjate suhtes. Niisugune nõue on seotud riigi kui kapitali omaniku rolliga. Portugali valitsus lisab, et otsused osta või müüa osasid tehakse äriühingu organites, nii et raudtee-ettevõtja majandamise sõltumatus tagatakse direktiivi 91/440 artikli 5 lõikes 3 sätestatud nõudeid järgides.

Euroopa Kohtu hinnang

- 33 Tuleb nentida, nagu kohtujurist seda oma ettepaneku punktis 28 on märkinud, et direktiivid 91/440 ja 2001/14 ei kohusta raudteid privatiseerima. Vastupidi, direktiivi 91/440 artiklis 3 on „raudtee-ettevõtja” määratletud kui „eraõiguslik ettevõtja või riigi osalusega äriühing”. Seega võib raudteesektori ajalooline käitaja jääda riigi osalusega äriühinguks.
- 34 Lisaks on direktiivi 91/440 II jaotises „Majandamise sõltumatus” asuva artikli 4 lõikes 1 ette nähtud, et raudtee-ettevõtjatel on „sõltumatu staatus, mille kohaselt on eelkõige nende varad, eelarved ja raamatupidamisarvestus riigi omadest lahus”.
- 35 Komisjon heidab sisuliselt Portugali Vabariigile ette asjaolu, et tema süsteemi kohaselt on igaks CP-poolseks aktsiate ostmiseks või võõrandamiseks vaja transpordiministri eelnevat luba, kusjuures see käitaja on jäänud 100-protsendilise riigi osalusega äriühinguks, nagu nähtub dekreetseaduse nr 300/2007 artikli 37 lõikest 1. Kuna raudteeveoettevõtjatele nõutakse teatavate toimingute tegemiseks seda eelnevat luba, ei saa neid ettevõtjaid pidada ei iseseisvaks ega riigist sõltumatuks, nii et nad ei ole omaenese tegevuse juhtimises vabad.
- 36 Komisjon leiab, et direktiivi 91/440 artikli 5 lõikest 3 ilmneb selgelt, et riik ei tohi avaldada mõju aktsiate võõrandamise või omandamise üksikotsustele. Nimetatud säte näeb ette, et raudtee-ettevõtjatel on eelkõige õigus teha otsuseid töötajate, varade ja hangete kohta.
- 37 Sellega seoses näevad direktiivi 91/440 põhjendus 3 ja direktiivi 91/440 muutuva direktiivi 2001/12 põhjendus 8 ette vajaduse tagada raudteeveoettevõtjatele sõltumatu ettevõtja staatus ja vabadus juhtida omaenese tegevust.
- 38 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 33 on rõhutanud, on siiski tõsi, et direktiivi 91/440 artikli 5 lõige 3 lubab liikmesriikidel kehtestada üldpoliitilisi suuniseid, kuid seda üksnes eesmärgi saavutamiseks, milleks on raudteeveoettevõtjate riigist sõltumatu majandamine, ning riik ei tohi avaldada mõju raudteeveoettevõtjate üksikotsustele aktsiate võõrandamise või omandamise kohta.
- 39 Lisaks, nõudes igaks äriühingus kapitaliosaluse omandamise või võõrandamise otsuseks valitsuse heakskiitu, on Portugali õigusnormidega kehtestatud CP suhtes poliitilist laadi väline kontroll, mis ei vasta kuidagi tegutsemis- ja kontrolliviisidele ja -võimalustele, mis on eraõigusliku aktsiaseltsi aktsionäride käsutuses.
- 40 Järelikult tuleb sedastada, et Portugali riik on säilitanud raudtee-ettevõtjate sisemistes otsustamismenetlustes määrava rolli, mis ei ole kooskõlas raudteeveoettevõtjale jäetud õigusega teha vabalt otsuseid tema poolt hallatavate varade kohta.
- 41 Lisaks, kui on tõsi, et Portugali Vabariik kaotas põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõpuks veel vastu võtmata seaduse ettepanekuga eelneva loa tingimuse, siis tuleb meenutada, et käesoleva kohtuotsuse punktis 24 osutatud kohtupraktika kohaselt tuleb liikmesriigi kohustuste rikkumise olemasolu hinnata põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõppemisel liikmesriigis valitsenud olukorrast lähtuvalt ja Euroopa Kohus ei saa arvesse võtta hiljem toimunud muutusi.
- 42 Neil asjaoludel tuleb sedastada, et komisjoni esimene etteheide on põhjendatud.

Teine etteheide direktiivi 91/440 artikli 7 lõike 3 ja direktiivi 2001/14 artikli 6 lõike 1 rikkumise kohta

Poolte argumendid

- 43 Komisjon meenutab, et direktiivi 91/440 artikli 7 lõike 3 ja direktiivi 2001/14 artikli 6 lõike 1 kohustavad liikmesriike määrama kindlaks tingimused, mis aitavad tagada, et infrastruktuuriettevõtja eelarve on tasakaalus. Ta leiab aga, et Portugalis ei piisa infrastruktuuri kasutamise tasudest, riigi toetusest ja muust majandustegevusest saadavast tulust, et tasakaalustada infrastruktuuriettevõtja, s.o REFER eelarve.
- 44 Komisjon kinnitab, et vaatamata Portugali õigusnormidele, mis kohustavad Portugali riiki infrastruktuuriettevõtja arenguga kaasas käima, et säilitada selle ettevõtja majanduslik ja rahanduslik tasakaal, ning kaasas käima infrastruktuuriettevõtja majandusliku olukorra arenguga, ei ole REFER majandusraskused vähenenud.
- 45 Portugali valitsus kinnitab, et ta kohustus määrama REFER-ga sõlmitavate mitmeaastaste lepingutega kindlaks avaliku teenuse tasemed infrastruktuuri haldamise alal ning vastava rahalise hüvitise. Nii on võimalik saavutada REFER eelarvetasakaal, mis määrab kindlaks konkreetsed kvaliteeditasemed käitamise ja tehnoloogia alal, samal ajal kui ametiasutused kohustuvad eraldama summad, mis on kooskõlas vajaliku investeeringu mahu ja avaliku teenuse laadiga.
- 46 Portugali valitsus märgib, et CP-ga ja REFER-ga kavatsetakse sõlmida avalike teenuste lepingud, võttes arvesse esiteks avaliku teenuse kohustuste selget määratlust, teiseks vajadust ratsionaliseerida või vähendada tegevuskulusid ja kolmandaks seda, et on tarvis, et kõnesolev avalik teenus ja sellega seotud riigi rahaline hüvitis viiakse järk-järgult teineteisega vastavusse.
- 47 Lõpuks väidab Portugali valitsus, et ta algatas menetluse, mille tulemusena võetakse seadusandlikud meetmed, millega tugevdatakse esiteks raudtee-ettevõtja majandamise sõltumatust riigist ja teiseks edendatakse infrastruktuuriettevõtja eelarvetasakaalu sobivate meetmetega, eelkõige muutes raudteeinfrastruktuuri kasutamise tasusid ja määra ettevõtjaga REFER sõlmitava lepinguga kindlaks õigused ja kohustused infrastruktuuri ehitamise, hooldamise ja rahastamise osas.

Euroopa Kohtu hinnang

- 48 Käesoleva etteheite üle otsustamiseks piisab pelgalt märkimisest, et Portugali Vabariik ei ole vastu vaieldnud sellele, et põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõppemisel ei olnud ta võtnud vajalikke meetmeid direktiivi 91/440 artikli 7 lõikest 3 ja direktiivi 2001/14 artikli 6 lõikest 1 tulenevate kohustuste järgimiseks, mis kohustavad liikmesriike määrama kindlaks tingimused, mis aitavad tagada, et infrastruktuuriettevõtja eelarve on tasakaalus.
- 49 Nagu käesoleva kohtuotsuse punktides 24 ja 25 on juba mainitud, peab Euroopa Kohus hindama asjaolusid põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõppemisel valitsenud olukorrast lähtuvalt.
- 50 Neil asjaoludel tuleb sedastada, et komisjoni teine etteheide on põhjendatud.

Kohtukulud

- 51 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon esitas nõude mõista kohtukulud välja Portugali Vabariigilt ning et kohtuotsus on tehtud viimase kahjuks, tuleb kohtukulud välja mõista Portugali Vabariigilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. Kuna Portugali Vabariik on seadnud iga sellise üksikotsuse tegemise – mis käsitleb riigi osalusega ettevõtja CP Comboios de Portugal EPE poolt äriühingutes kapitaliosaluste omandamist või võõrandamist – tingimuseks valitsuse nõusoleku ning kuna ta ole ei võtnud vajalikke meetmeid selleks, et täita kohustus määrata kindlaks tingimused, mis aitavad tagada infrastruktuuri ettevõtja, Rede Ferroviária Nacional – REFER EP eelarve tasakaalu, siis on Portugali Vabariik rikkunud kohustusi, mis tulenevad talle esiteks nõukogu 29. juuli 1991. aasta direktiivi 91/440/EMÜ ühenduse raudteede arendamise kohta, muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2001. aasta direktiiviga 2001/12/EÜ, artikli 5 lõikest 3 ning teiseks direktiivi 91/440, muudetud direktiiviga 2001/12, artikli 7 lõikest 3 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2001. aasta direktiivi 2001/14/EÜ raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõimsuse jaotamise, raudteeinfrastruktuuri kasutustasude kehtestamise ja ohutustunnistuste andmise kohta, muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta direktiiviga 2007/58/EÜ, artikli 6 lõikest 1.
2. Mõista kohtukulud välja Portugali Vabariigilt.

Allkirjad